

Міжнародний досвід впровадження оплачуваних батьківських відпусток для чоловіків: перспективи для України*

На даний момент для України, як для кандидата на вступ до Європейського союзу надважлива гармонізація, тобто процес приведення законодавства України у відповідність до правових систем провідних міжнародних організацій Європи [1; с. 255]. Гармонізація в трудовому праві не є виключенням.

У багатьох країнах Європейського Союзу створюються умови для активної участі чоловіків у догляді за дітьми, що позитивно впливає на баланс між роботою та сімейними обов'язками, а також забезпечує гендерну рівність між чоловіком та жінкою. Україна, маючи на меті інтеграцію європейської правової системи, поступово адаптує своє трудове законодавство до міжнародних стандартів. В такому випадку питання впровадження оплачуваних декретних відпусток для чоловіків набирає обертів та стає особливо актуальним для забезпечення соціальної рівності та розвитку сімейної політики.

Міжнародний досвід впровадження декретних відпусток для чоловіків різний, але в більшості країн на законодавчому рівні закріплені обов'язкові мінімальні стандарти щодо тривалості та умов таких відпусток.

Зокрема, Директива Європейського парламенту та Ради ЄС 2019/1158, закликає до законодавчих і незаконодавчих заходів для вирішення проблеми низького представництва жінок на ринку праці та їх надмірної участі в неоплачуваній роботі по догляду. Положення Директиви встановлює, що кожен батько має право на щонайменше 10 робочих днів оплачуваної відпустки яку необхідно використати у зв'язку з народженням дитини працівника(-ці) [2; ст. 4]. Така відпустка оплачується на рівні оплати у випадку хвороби, і це є обов'язковою нормою для країн-членів ЄС. Дане положення сприяє рівноправному розподілу сімейних обов'язків між чоловіком та жінкою та спонукає чоловіків активно брати участь у догляді за новонародженими дітьми.

Скандинавські країни є провідними у впровадженні тривалих та гнучких відпусток для батьків, включно з чоловіками. Закон про відпустку за догляду за дитиною у Швейцарії гарантує можливість двом батькам взяти до 480 днів оплачуваної відпустки, і 90 з цих днів гарантуються виключно батькові і він не може передати їх матері. Відпустка виплачується державою приблизно на рівні 80% від заробітку, що дає можливість чоловікам брати активну участь у вихованні дитини і при цьому не зазнавати фінансових втрат [3].

Федеративний закон Німеччини про батьківську допомогу та відпустку по догляді за дитиною в сумі гарантує батькам 14 місяців батьківської відпустки, за умови, що кожен з батьків візьме щонайменше 2 місяці. Під час відпустки чоловіки можуть отримувати 67% свого доходу за системою державного забезпечення [4].

---

* Наукова керівниця – *Наталія Мокрицька*, доцентка кафедри господарсько-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ

Згідно з Кодексом законів про працю Франції, чоловіки мають право на 25 днів оплачуваної відпустки, 4 з яких є обов'язковими [5]. Також додатково чоловік може взяти частково оплачувану відпустку, але навіть в такому випадку державні програми дозволяють отримувати компенсації за додаткові дні відпустки, щоб забезпечити фінансову стабільність для сімей.

На мою думку, в Україні законодавча база щодо батьківських відпусток є недостатньо розвиненою. Кодекс законів про працю України надає право чоловікам на відпустку по догляду за дитиною, але не визначає її тривалості та оплати [6; ст.181, п.1]. Варто зазначити, що чоловіки можуть скористатись такою відпусткою, якщо це право не використовує мати дитини. Також в Україні відсутня обов'язкова оплачувана батьківська відпустка для чоловіків.

Головними перевагами впровадження батьківської відпусти для чоловіків є:

- Підвищення гендерної рівності: впровадження батьківської відпустки сприяє зменшенню гендерних стереотипів, адже дозволяє чоловікам активно брати участь у вихованні дітей.

- Зменшення тиску на жінок, які часто беруть на себе відповідальність по догляду за дітьми.

- Збільшення представництва жінок на ринку праці.

- Покращення психологічного здоров'я дітей: активна участь обох батьків у вихованні дітей позитивно впливає на їх розвиток, знижує ризик психологічних проблем і підвищує емоційний зв'язок між батьком і дитиною.

- Фінансова стабільність для сімей.

Отже, запровадження оплачуваних батьківських відпусток для чоловіків України є необхідним кроком для підвищення гендерної рівності та покращення соціальних стандартів. Це потребує внесенням змін до Кодексу законів про працю в Україні та інших нормативно-правових актів. Також важливо зазначити, що на даний момент це надзвичайно актуально для України як для кандидати на вступ до Європейського Союзу

Література

1. Рабінович П.М. Законодавство України та норми міжнародного права: критерії відповідності. *Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом*: Матеріали науково-практичної конференції. Інститут законодавства Верховної Ради України - Київ, 1998. - 300 с. С. 255.

2. Директива 2019/1158 Європейського Парламенту і Ради від 20 червня 2019 року про збалансованість службових та сімейних обов'язків для батьків і опікунів та скасування Директиви Ради 2010/18/ЄС (Official Journal L 188, 12.07.2019, р. 79 – 93). Ст. 4.

3. Föräldraledighetslag (1995:584) від 1995-05-24. URL: <https://lagen.nu/1995:584>.

4. Gesetz zum Elterngeld und zur Elternzeit. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/beeg/>.

5. Code du travail.

URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006072050/.

6. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**